

є наступні аспекти: 1) стійка співпраця суб'єктів інтеграції, що обумовлює сумісний розвиток; 2) узгодження рівнів соціально-економічного розвитку за рахунок різноманітності відносин, що складаються у новій інтегрованій системі.

На сьогодні в Україні у процесах взаємодії науки, освіти і бізнесу переважає двостороння інтеграція. ЗВО і наукові установи більш схильні до інтеграції один з одним у фундаментальних сферах наукової та освітньої діяльності; у прикладних сферах діяльності вони надають перевагу бізнесу. Бізнес же надає перевагу науці у дослідницькій сфері, а ЗВО – в освітній.

У випадках трьохсторонньої взаємодії серед її учасників частіше всього виділяється провідний ланцюг: представники науки, освіти або бізнесу виступають з ініціативною пропозицією про створення трьохсторонніх договорів, суміжних центрів, лабораторій, або про співпрацю в рамках науково-освітнього комплексу.

Розвиток гнучких мережевих структур (наприклад, інноваційних кластерів та технопарків), що створюються на основі багатосторонніх відносин і об'єднують ЗВО, наукові організації, підприємства, інноваційні фірми, можна вважати однією з необхідних умов для успішного функціонування інтегративних комплексів.

Недоліки:

- обмежений попит на інноваційні пропозиції в Україні;
- відсутність співробітництва технопарків та суб'єктів МСП;
- відсутність зацікавленості фінансових і банківсько-кредитних систем у підтримці інноваційних проєктів;
- відсутність мережевої взаємодії між представниками науки, освіти і бізнесу;
- превалюють двостороння інтеграція між наукою, освітою та бізнесом;
- поступове зменшення фінансування наукових досліджень з боку держави.

Пропозиції:

Для ефективної інтеграції освіти, науки і бізнесу пропонуємо наступні кроки:

- розробка сумісних технологій у відповідності з поточними фактичними і стратегічними цілями, як бізнесу, так і регіону в цілому;
- створення регіональних інноваційних кластерів та технопарків;
- підготовка конкурентоздатних випускників, які б мали можливість стажуватися протягом навчання за спеціальністю в представників бізнесу із подальшим їх працевлаштуванням;
- стратегічне планування в ЗВО попиту на нові спеціальності серед представників бізнесу та науки;
- залучення представників бізнесу в учбовий процес та наукові дослідження;
- можливості застосування досліджень на базі інститутів і університетів у промислових масштабах, що забезпечить економічний добробут економіки регіону і можливість отримання державної підтримки для досліджень, інновацій і розробок;
- створення регіонального інноваційного центру з участю в ньому ЗВО, науково-дослідних інститутів чи інших регіональних центрів;
- започаткування щорічних заходів, в яких будуть брати участь представники науки, бізнесу та освіти.

5.3. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ М. ХАРКОВА ДЛЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ МСП ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТАРТАПІВ

Стратегією розвитку Харківської області на період до 2020 року передбачено, що магістральним напрямом діяльності регіональної влади є сприяння розвитку приватних малих та мікропідприємств через створення належної інфраструктури підтримки підприємництва.

Для вкрай важливого для України економічного зростання розвиток малого та середнього бізнесу із орієнтацією на розробку, комерціалізацію та освоєння інноваційної продукції є двома необхідними пріоритетами, до яких потрібно докладати зусиль як державі, органам місцевого самоврядування, так і громадянському суспільству, і приватним юридичним та фізичним особам.

Інфраструктура підтримки розвитку підприємництва сконцентрована в місті Харкові та по більшості позицій знаходиться у початковому стані. Однак Стратегією визначено, що у регіоні здійснюється:

– адміністративно-консультаційна підтримка, яка здійснюється через фонди підтримки підприємництва, центри надання адміністративних послуг, інформаційно-консультаційні установи, громадські об'єднання суб'єктів підприємництва, координаційні ради з питань підприємництва;

– процедурна підтримка шляхом стимулювання створення бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків;

– фінансова підтримка лізингових центрів, небанківських фінансово-кредитних установ, інвестиційних фондів і компаній, інноваційних фондів і компаній.

Стратегічною ціллю розвитку Харківської області є підвищення конкурентоспроможності економіки та зростання ВВП. Оперативною ціллю є трансформація вищої освіти і науки на повноцінний сектор економіки – драйвер становлення інноваційного підприємництва в регіоні. Взаємодія освітніх та наукових центрів забезпечить умови для комерціалізації нових технологій, розвитку підприємництва та наукоємних виробництв та сервісів.

Таким чином, забезпечити виконання поставлених стратегічних цілей можна за допомогою залучення до механізму державно-приватного партнерства органів місцевого самоврядування і представницьких організацій об'єднань підприємців та створення провідного НП на базі університету Харкова (наприклад, ХНУ ім. В.Н. Каразіна) як оптимальної форми інноваційних структур з точки зору забезпечення зв'язку освітньої, наукової та комерційної складових. Тим паче, що сучасним законодавством дозволено ЗВО створювати НП, передавати їм свої об'єкти права інтелектуальної власності як нематеріальні активи. Крім того, можна внести зміни до Закону України «Про наукові парки» у частині дозволу ЗВО та науковим установам вносити матеріальні активи до статутного капіталу НП. Такий НП може бути центральною ланкою, що координуватиме інформаційно-консультаційне та фінансове посередництво, виконання функцій усіх учасників інноваційного процесу. Для стимулювання співробітництва, входження до такого НП інших ЗВО та наукових установ пропонуємо внести законодавчі зміни стосовно можливості надання НП статусу регіональних з наданням їм преференцій щодо оренди комунального та державного майна, оптимізації надання земельних ділянок у власність та у користування. Також можна передбачити створення наглядової ради НП, до якої зможуть ввійти представники ЗВО-учасників, інвесторів, регіональних об'єднань підприємців, та представників органів місцевого самоврядування.

Недоліки:

- нормативно-правове регулювання сфери розвитку МСП та інноваційної діяльності несистемне, неповне для ефективного інноваційного процесу;
- недостатній зв'язок науки і бізнесу: майже відсутній попит на залучення науковців до створення розробок для бізнесу і низький рівень комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності науковців без бізнесу.

Пропозиції:

- внести зміни до Закону України «Про наукові парки» в частині надання НП статусу регіональних та дозволити ЗВО і науковим установам вносити матеріальні активи до статутного капіталу НП;
- створити регіональний НП як об'єднаний центр інноваційного процесу м. Харкова.